

تعداد صفحه : ۵ صفحه	نام و نام خانوادگی:	رشته : ریاضی و تجربی	سؤالات امتحان شبه نهایی درس: فارسی (۳)
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۵:۱۵	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۹/۱۲	پایه : دوازدهم نوبت عصر
اداره کل آموزش و پرورش فارس		مدارس روزانه دوره دوم متوسطه - آذرماه ۱۴۰۲	

ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
------	------------------------	------

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۰/۲۵	از کدام واژه زیر دقیقاً معنای «برگزیده و برتر» دریافت می‌شود؟ الف) باسق □ ب) مفخر □ پ) فایق □ ت) صفوت □	۱
۰/۵	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) در ره عشق نشد کس به یقین محرم راز هر کسی بر حسب فکر گمانی دارد ب) خر سلّانه سلّانه راه می‌آید و این سو و آن سو را بو می‌کشد.	۲
۰/۲۵	کدام یک از واژه‌های بیت زیر، به صفت «مقام کبریایی خدا» اشاره دارد؟ «همه عزّی و جلالی، همه علمی و یقینی همه نوری و سروری، همه جودی و جزایی»	۳
۰/۷۵	در هر یک از موارد زیر، املاي درست را از داخل کمانک برگزینید. الف) هر نفسی که فرو می‌رود ممدّ (حیاط - حیات) است. ب) همه به هم (زل - ذل) زدیم و در میان بهت و حیرت اسیر دشمن، با با صدای بلند از ته دل خندیدیم. پ) هر کسی از ظنّ خود شد یار من از درون من نجست (اصرار - اسرار) من	۴
۰/۲۵	در متن زیر، املاي واژه‌ای را که غلط به کار رفته است، به شکل صحیح بنویسید. «هر گه که یکی از بندگان گهنکار پریشان روزگار، دست عنابت به درگاه حق، جلّ و علا بردارد، ایزد تعالی در آن نظر نکند، بازش بخواند؛ باز اعراض فرماید. بار دیگرش به تضرّع بخواند.»	۵
۰/۲۵	کدام یک از ابیات زیر، فاقد غلط املايي است؟ الف) نشاط غربت از دل کی برد حبّ وطن بیرون ب) دور شو از برم ای واعظ و بیهوده مگوی ج) به تخت مصرم اما جای در بیت‌الحنن دارم د) من نه آنم که دگر گوش به تذویر کنم	۶
۰/۲۵	در ابیات کدام گزینه، واژه هم‌آوا از نظر املايي نادرست است؟ الف) جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن ب) گفت: «از بهر غرامت جامه‌ات بیرون کنم» ج) چه غم دیوار آمت را که دارد چون تو پشتیان؟ د) بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است ه) گفت: «پوسیده است، جز نقشی ز پود و تار نیست» و) چه باک از موج بهر آن را که باشد نوح کشتیان؟	۷
۰/۵	در گروه کلمات زیر، دو نادرستی املايي وجود دارد؛ شکل درست هر یک را بنویسید. «ثنا و ستایش - خان نعمت بی‌دریغ - بیت‌الاحزان - صواب و مصلحت - حتّاکي مطبوعات - اسیر بعثی سور و جشن - موافق ثابت قدم»	۸
۰/۵	نوع حذف در هر یک از موارد زیر، تعیین کنید. الف) در هر نفسی دو نعمت موجود است و بر هر نعمتی شکری واجب. ب) بنده همان به که ز تقصیر خویش عذر به درگاه خدای آورد	۹

ادامه سؤالات در صفحه دوم

سؤالات امتحان شبه نهایی درس: فارسی (۳)	رشته: ریاضی و تجربی	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۵ صفحه
پایه: دوازدهم	نوبت عصر	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۹/۱۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
مدارس روزانه دوره دوم متوسطه - آذرماه ۱۴۰۲		اداره کل آموزش و پرورش فارس	

ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
۱۰	نوع کاربرد «را» در عبارت زیر مشخص کنید. الف) سریر ملک، عطا داد کردگار تو را به جای خویش دهد، هر چه کردگار دهد ب) درختان را به خلعت نوروزی قبای سبز ورق در بر گرفته.	۰/۵
۱۱	معنای فعل «نیست» در کدام گزینه فرق دارد؟ الف) گفت ای بیهوده گو، حرف کم و بسیار نیست! ب) بگفت از عشق بازان این عجب نیست پ) گفت پوسیده است، جز نقشی ز پود و تار نیست ت) در حق ما هر چه گوید جای هیچ اکراه نیست	۰/۲۵
۱۲	در بیت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی، مشخص کنید. «تو قلب فسرده زمینی از درد، ورم نموده یک چند»	۰/۵
۱۳	نقش دستوری ضمیرهای مشخص شده در ابیات زیر را بنویسید. الف) بوی گل چنان مست کرد که دامنم از دست برفت. ب) زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر بگو بسوز که بر من به برگ کاهی نیست	۰/۷۵
۱۴	با توجه به عبارت «دیگر روز هرگاه ماهی بدیدی، گمان بردی که همان روشنایی است؛ قصدی نپیوستی و ثمرت این تجریت آن بود که همه روز گرسنه بماند.» الف) «واو» به کار رفته در این عبارت عطف است یا ربط؟ ب) فعل «نپیوستی» ماضی استمراری است یا مضارع اخباری؟ پ) نقش واژه «ماهی» و «همه روز» به ترتیب ..... و ..... است.	۱
۱۵	گزینه مناسب را انتخاب کنید. الف) بیت زیر، پنج جمله دارد. «محتسب، مستی به ره دید و گریبانش گرفت مست گفت: ای دوست، این پیراهن است افسار نیست» ب) در بیت زیر واژه «آری» شبه جمله است. «هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت» صحيح □ غلط □ صحيح □ غلط □	۰/۵
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۱۶	هر یک از ابیات زیر را به درستی کامل کنید. الف) ..... ب) گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد	۱
۱۷	نویسنده کتاب زیر را بنویسید. «قصه شیرین فرهاد»	۰/۲۵
ادامه سؤالات در صفحه سوم		

تعداد صفحه : ۵ صفحه	نام و نام خانوادگی:	رشته : ریاضی و تجربی	سؤالات امتحان شبه نهایی درس: فارسی (۳)
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۵:۱۵	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۹/۱۲	پایه : دوازدهم نوبت عصر
اداره کل آموزش و پرورش فارس		مدارس روزانه دوره دوم متوسطه - آذرماه ۱۴۰۲	

ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
۱۸	جاهای خالی عبارت زیر را به شکلی درست، پُر کنید. متن زیر که با عنوان «آفتاب جمال حق» در گنج حکمت آمده است از کتاب ..... ، اثر ..... است. «اما چون حق تعالی بنده‌ای را گزید و مستغرق خود گردانید، هر که دامن او را بگیرد و از او حاجت طلبد بی آنک آن بزرگ، نزد حق یاد کند و عرضه دهد، حق، آن را برآرد.»	۰/۵
۱۹	بیت معروف زیر از کدام شاعر پرآوازه ایران است؟ «ای دیو سپید پای در بند ای گنبد گیتی ای دماوند»	۰/۲۵
۲۰	آرایهٔ مشترک ابیات زیر، اسلوب معادله است یا حسن تعلیل؟ با ذکر یک دلیل. الف) تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر، چهر دل بند ب) تا درد و ورم فرو نشیند کافور بر آن ضماد کردند	۰/۷۵
۲۱	آرایهٔ ادبی مناسب با هر سروده را در برابر آن بنویسید. (یک آرایه اضافه است) الف) کرم بین و لطف خداوندگار / گنه بنده کرده‌ست و او شرمسار ب) با محتسبم عیب مگویند که او نیز/ پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است پ) آتش است این بانگ نای و نیست باد / هر که این آتش ندارد، نیست باد ۱. جناس همسان ۲. ایهام ۳. تلمیح ۴. حسن تعلیل	۰/۷۵
۲۲	در بیت زیر کنایه را مشخص کنید. «گفت: مستی، زان سبب افتان و خیزان می‌روی گفت: جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست»	۰/۲۵
۲۳	با توجه به عبارت زیر به سؤالات پاسخ دهید. «فرآش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایهٔ ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بیورود.» الف) ارتباط میان واژه‌های مشخص شده سبب پیدایش کدام آرایهٔ ادبی شده است؟ ب) در این عبارت چند تشبیه دیده می‌شود؟	۰/۵
۲۴	نوع گفت‌وگو در سرودهٔ زیر که به صورت سؤال و جواب است، در اصطلاح ادبی چه نام دارد؟ بگفت از دل شدی عاشق بدین سان؟ بگفت از دل تو می‌گویی، من از جان بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک بگفت آن گه که باشم خفته در خاک	۰/۲۵
۲۵	از نظر شیوه بیان، کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟ الف) هم‌تم بدرقهٔ راه کن ای طایر قدس که دراز است ره مقصد و من نوسفرم ب) همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو بپوشی همه بیشی تو بگاهی همه کمی تو فزایی پ) گفت: «می‌باید تو را تا خانهٔ قاضی برم» گفت: «رو، صبح آی، قاضی نیمه‌شب بیدار نیست»	۰/۲۵
ادامهٔ سؤالات در صفحه چهارم		

تعداد صفحه: ۵ صفحه	نام و نام خانوادگی:	رشته: ریاضی و تجربی	سؤالات امتحان شبه نهایی درس: فارسی (۳)
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۵:۱۵	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۹/۱۲	پایه: دوازدهم نوبت عصر
اداره کل آموزش و پرورش فارس		مدارس روزانه دوره دوم متوسطه - آذرماه ۱۴۰۲	

ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
۲۶	در بیت زیر علاوه بر «واج‌آرایی، تشبیه، ایهام تناسب و پرسش انکاری»، کدام آرایه ادبی دیگر باعث زیبایی بیت شده است؟ «همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ همچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟»	۰/۲۵
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۲۷	در بیت زیر منظور از «کمر بند آهنی» چیست؟ «از سیم به سر یکی کله خود ز آهن به میان یکی کمر بند»	۰/۲۵
۲۸	ارتباط میان دو ستون جدول را مشخص کنید. (یک مورد اضافی است)	۰/۵
	الف) گفت: تا داروغه را گوئیم، در مسجد بخواب گفت: مسجد، خوابگاه مردم بدکار نیست ب) گفت می بسیار خوردی زان چنین، بی خود شدی گفت ای بیپوده گو حرف کم و بسیار نیست	<p>۱. انتقاد از ریاکاری حاکمان جامعه</p> <p>۲. ناآگاهی محتسب از احکام شرعی</p> <p>۳. حرام بودن عمل مهم است نه مقدار انجام آن</p>
۲۹	در بیت زیر منظور از «صاحب قلم» چیست؟ «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت»	۰/۲۵
۳۰	مفهوم مشترک بیت‌های زیر را بنویسید. الف) دلا خموشی چرا؟ چو خم نجوشی چرا؟ ب) شو منفجر ای دل زمانه برون شد از پرده راز، تو پرده پوشی چرا؟ وان آتش خود نهفته میسند	۰/۵
۳۱	تأکید شاعر در مصراع «هر که جز ماهی، ز آبش سیر شد» چیست؟	۰/۵
۳۲	کدام یک از ابیات زیر به حدیث یا آیه‌ای از قرآن اشاره ندارد؟ الف) این مدعیان در طلبش بی‌خبران اند ب) درنیابد حال پخته هیچ خام پ) هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش ت) نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم نگنجی کان را که خبر شد، خبری باز نیامد پس سخن کوتاه باید، والسلام باز جوید روزگار وصل خویش نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی	۰/۲۵
۳۳	با توجه به متن زیر، عبارت مشخص شده، کنایه از چیست؟ «می‌گویم: حاجی! شما هر چه دستور بدهید به دیده منت. الان بگو چاه بکنم؛ بگو از دیوار راست بالا روم.»	۰/۵
ادامه سؤالات در صفحه پنجم		

تعداد صفحه : ۵ صفحه	نام و نام خانوادگی:	رشته : ریاضی و تجربی	سؤالات امتحان شبه نهایی درس: فارسی (۳)
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۵:۱۵	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۹/۱۲	پایه : دوازدهم نوبت عصر
اداره کل آموزش و پرورش فارس		مدارس روزانه دوره دوم متوسطه - آذرماه ۱۴۰۲	

ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
۳۴	در ابیات زیر منظور از موارد مشخص شده چیست؟ الف) بی‌گناه شد بی‌گناه شد، خورشید اندر چاه شد ب) نی حدیث راه پر خون می‌کند پ) با شیر سپهر بسته پیمان خورشید جان عاشقان در خلوت الله شد قصه‌های عشق مجنون می‌کند با <u>اختر سعد</u> کرده پیوند	۰/۷۵
۳۵	در بیت زیر که در سال ۱۳۰۱ سروده شده، منظور از «بی‌خردان سفله» ..... است. «زین بی‌خردان سفله بستان داد دل مردم خردمند»	۰/۲۵
۳۶	با توجه به ابیات زیر، کدام گزینه در بردارندهٔ پیام «فناء فی الله» است. الف) ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز ب) وجه خدا اگر شودت منظر نظر کان سوخته را جان شد و آواز نیامد زین پس شکی نماند که صاحب‌نظر شوی	۰/۲۵
۳۷	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. الف) برکش ز سر این سپید معجر. ب) پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد. پ) گفت والی از کجا در خانهٔ خمّار نیست. ت) ناله مرغ اسیر این‌همه بهر وطن است ث) واصفان حلیهٔ جمالش به تحیر منسوب. ج) کز نیستان تا مرا ببریده‌اند مسلك مرغ گرفتار قفس همچو من است در نفیرم مرد و زن نالیده‌اند	۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵
۲۰	پیروزباشید	جمع نمره

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان شبه نهایی درس: فارسی (۳)	رشته: ریاضی و تجربی
پایه: دوازدهم	نوبت عصر
مدارس روزانه دوره دوم متوسطه - آذرماه ۱۴۰۱	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۹/۱۲
	اداره کل آموزش و پرورش فارس

ردیف	پاسخ سؤالات (به پاسخ‌های مشابه نیز نمره تعلق می‌گیرد)	نمره
------	---	------

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۰/۲۵	۱ (پ) فایق ☒ ۰/۲۵
۰/۵	۲ (الف) مطابق / طبق ۰/۲۵ (ب) آرام آرام / به آهستگی ۰/۲۵
۰/۲۵	۳ جلال ۰/۲۵
۰/۲۵	۴ (الف) حیات ۰/۲۵ (ب) زل ۰/۲۵ (پ) اسرار ۰/۲۵
۰/۲۵	۵ انابت ۰/۲۵
۰/۲۵	۶ (الف) نشاط غربت از دل کی برد حبّ وطن به تخت مصرم اما جای در بیت‌الحرز دارم
۰/۲۵	۷ (ج) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان؟ چه باک از موج بهر آن را که باشد نوح کشتیبان؟
۰/۵	۸ <u>خون</u> نعمت بی دریغ ۰/۲۵ <u>هتاک</u> مطبوعات ۰/۲۵
۰/۵	۹ (الف) است: حذف به قرینه لفظی ۰/۲۵ (ب) است: حذف به قرینه معنایی ۰/۲۵
۰/۵	۱۰ (الف) حرف اضافه ۰/۲۵ (ب) گسست اضافه (فک اضافه) ۰/۲۵
۰/۲۵	۱۱ (ب) بگفت از عشق بازان این عجب نیست ۰/۲۵
۰/۵	۱۲ ترکیب وصفی: قلب فسرده ۰/۲۵ ترکیب اضافی: قلب زمین ۰/۲۵
۰/۲۵	۱۳ (الف) «م» در گلم: مفعول ۰/۲۵ «م» در دامنم: مضاف‌الیه ۰/۲۵ (ب) «م» در آتشم: مضاف‌الیه ۰/۲۵
۱	۱۴ (الف) «واو» ربط ۰/۲۵ (ب) ماضی استمراری ۰/۲۵ (پ) به ترتیب: مفعول ۰/۲۵ - قید ۰/۲۵
۰/۵	۱۵ (الف) غلط ☒ ۰/۲۵ (ب) صحیح ☒ ۰/۲۵

قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱	۱۶ (الف) خواب و خورت ز مرتبه خویش دور کرد ۰/۵ (ب) بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی ۰/۵
۰/۲۵	۱۷ احمد عربلو ۰/۲۵
۰/۵	۱۸ به ترتیب: فیه ما فیه ۰/۲۵ - مولوی ۰/۲۵
۰/۲۵	۱۹ محمدتقی بهار ۰/۲۵

ادامه پاسخ‌نامه در صفحه دوم

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان شبه نهایی درس: فارسی (۳)	رشته: ریاضی و تجربی
پایه: دوازدهم	نوبت عصر
مدارس روزانه دوره دوم متوسطه - آذرماه ۱۴۰۱	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۹/۱۲
	اداره کل آموزش و پرورش فارس

ردیف	پاسخ سؤالات (به پاسخ‌های مشابه نیز نمره تعلق می‌گیرد)	نمره
۲۰	حسن تعلیل ۰/۲۵ در بیت (الف) علت این که چهره خود را پشت ابرها پنهان کرده به دلیل ناراحتی از مردم است. در بیت (ب) دلیل نشستن برف بر قله دماوند این است که مرهمی برای فروکش ورم آن باشد. (ذکر یک دلیل) ۰/۵	۰/۷۵
۲۱	الف) ۳. تلمیح ۰/۲۵ ب) ۲. ایهام ۰/۲۵ پ) ۱. جناس همسان	۰/۷۵
۲۲	ره هموار نیست (کنایه از: فساد در جامعه) ۰/۲۵	۰/۲۵
۲۳	الف) سجع ۰/۲۵ ب) چهار مورد (فرش باد صبا / دایه ابر بهاری / بنات نبات / مهد زمین) ۰/۲۵	۰/۵
۲۴	مناظره ۰/۲۵	۰/۲۵
۲۵	پ) گفت: «می‌باید تو را تا خانه قاضی برم» گفت: «رو، صبح آی، قاضی نیمه‌شب بیدار نیست» ۰/۲۵	۰/۲۵
۲۶	متناقض‌نما (تناقض) ۰/۲۵	۰/۲۵
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۲۷	صخره‌های (سنگ‌های) میان کوه ۰/۲۵	۰/۲۵
۲۸	الف) ۲. ناآگاهی محتسب از احکام شرعی ۰/۲۵ ب) ۳. حرام بودن عمل مهم است نه مقدار انجام آن ۰/۲۵	۰/۵
۲۹	نویسنده ۰/۲۵	۰/۲۵
۳۰	دعوت مردم به قیام علیه ظلم و ستم ۰/۵	۰/۵
۳۱	اشتیاق پایان ناپذیر عشق ۰/۵	۰/۵
۳۲	ب) درنیابد حال پخته هیچ خام پس سخن کوتاه باید، والسلام ۰/۲۵	۰/۲۵
۳۳	کنایه از: هر کار دشواری را انجام دادن ۰/۵	۰/۵
۳۴	الف) افق (کرانه آسمان) ۰/۲۵ ب) راه دشوار عشق ۰/۲۵ پ) سیاره مشتری ۰/۲۵	۰/۷۵
۳۵	حاکمان نالایق و نادان ۰/۲۵	۰/۲۵
۳۶	الف) ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد ۰/۲۵	۰/۲۵
۳۷	الف) آن روسری سفید (برف) را از روی سر خود بردار. ۰/۵ ب) آبروی بندگان (۵) را به خاطر گناه آشکار (۲۵) نمی‌برد. پ) مست گفت: از کجا معلوم که خود والی / حاکم الان در میخانه نباشد. ۰/۵ ت) ناله این شاعر دردمند و زندانی (۵) همه به خاطر وطن است. شیوه (۲۵) مرغان اسیر در قفس نیز مثل من نالیدن است. ث) توصیف‌کنندگان زیبایی خداوند (۵) از توصیف جمال او حیران هستند. (۲۵) ج) از زمانی که مرا از عالم معنا جدا کرده‌اند، همه آفریده‌ها هم‌صدا با من از درد فراق نالیده‌اند. ۰/۷۵	۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵
۲۰	جمع نمره	پیروزباشید